

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Marek Hattas, primátor mesta Nitry
Číslo materiálu:	1390/2026
Názov materiálu:	Návrh na zapojenie sa do výzvy Udržateľná obnova a revitalizácia kultúrneho dedičstva CLD01 v rámci Grantov EHP 2021-2028 Slovenská republika s projektom: „Synagóga ako dom dialógu“
Spracovateľ:	Mgr. Vladimír Ballay vedúci odboru projektového a strategického riadenia
Napísal:	Ing. Diana Čeriová, MSc. projektová manažérka
Prizvať:	-
Dátum rokovania MZ:	22.09.2026
Dátum vyhotovenia:	31.08.2026

Návrh na uznesenie:	„na osobitnej strane“

Podpis predkladateľa:	

NÁVRH NA UZNESENIE

Mestské zastupiteľstvo

p r e r o k o v a l o

Návrh na zapojenie sa do výzvy Udržateľná obnova a revitalizácia kultúrneho dedičstva CLD01 v rámci Grantov EHP 2021-2028 Slovenská republika s projektom: Synagóga ako dom dialógu

schvaľuje

Zapojenie sa do výzvy Udržateľná obnova a revitalizácia kultúrneho dedičstva CLD01 v rámci Grantov EHP 2021-2028 Slovenská republika s projektom: Synagóga ako dom dialógu

Dôvodová správa

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR) ako Správca programu „Miestny rozvoj založený na kultúre“ vyhlásilo dňa 5. mája 2026 výzvu na predkladanie žiadostí o projekt s kódom **CLD01** pod názvom „**Udržateľná obnova a revitalizácia kultúrneho dedičstva**“. Celková alokácia na túto výzvu predstavuje **41 508 236 EUR**.

Oprávneným žiadateľom v rámci výzvy CLD01 je akýkoľvek verejný alebo súkromný subjekt so sídlom v Slovenskej republike **vrátane územnej samosprávy**; fyzické osoby nie sú oprávnenými žiadateľmi. Výzva zároveň umožňuje zapojenie oprávnených partnerov z donorských (Nórsko, Island, Lichtenštajnsko) a prijímateľských štátov a Ukrajiny.

Cieľom Grantov EHP (Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu) je prispieť k zníženiu hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európskom hospodárskom priestore a posilniť bilaterálne vzťahy medzi Slovenskom a prispievateľskými štátmi (Nórsko, Island, Lichtenštajnsko). Výzva CLD01 reaguje na dlhodobé slabé miesta v obnove a správe kultúrneho dedičstva, akými sú nízka spolupráca zainteresovaných strán, nedostatočné zapojenie komunít a slabá integrácia pamiatok do regionálneho rozvoja.

Konečný termín na predloženie žiadostí je **5. október 2026**. Projekt musí byť realizovaný v dĺžke **36 až 48 mesiacov**, pričom najneskorší termín na ukončenie všetkých aktivít vrátane finančného vysporiadania je stanovený na **30. apríla 2031**.

Mesto Nitra plánuje v rámci výzvy CLD01 predložiť projektový zámer „Synagóga ako dom dialógu“,

Finančné a rozpočtové parametre projektu

Minimálna výška grantu: 850 000 EUR

Maximálna výška grantu:

- **maximálne 5 000 000 EUR** – pre projekty zamerané na pamiatky svetového dedičstva UNESCO, ak sú predložené správcami lokalít UNESCO v Banskej Štiavnici, Levoči, Spišskom Podhradí, Bardejove alebo Ružomberku.
- **maximálne 3 000 000 EUR** – pre všetky ostatné projekty, t. j. projekty, ktoré nie sú zamerané na pamiatky svetového dedičstva UNESCO

Miera grantu pre verejný sektor: 100 % (spolufinancovanie mesta Nitra je 0 %)

Forma čerpania: Zálohové platby (prvá zálohová platba je splatná po podpise zmluvy do výšky **maximálne 20 %**).

Neoprávnené výdavky: Mesto Nitra je povinné z vlastných dodatočných zdrojov kryť akékoľvek neoprávnené výdavky, medzi ktoré patria úroky z dlhu, poplatky za finančné transakcie, kurzové straty, vratná DPH (ak je mesto platcom s nárokom na vrátenie) a nadmerné či zbytočné výdavky.

Hlavný cieľ a aktivity projektu **Synagóga ako dom dialógu**

Projekt sa zameriava na pamiatkovo citlivú obnovu a adaptívne opätovné využitie vybranej národnej kultúrnej pamiatky (NKP) s cieľom transformovať ju na živé kultúrne a komunitné centrum. Projekt povinne kombinuje stavebnú obnovu s neinvestičnými aktivitami (kultúrny program, komunitné využitie, vzdelávacie aktivity).

Hlavným cieľom projektu je kompletná stavebno-technická sanácia a následná funkčná revitalizácia objektu NKP – Nitrianskej synagógy. Projekt integruje fyzickú obnovu stavby s jej všestranným spoločenským, kultúrnym a inkluzívnym využitím, čím posilňuje regionálnu identitu, rozvíja lokálny cestovný ruch a vytvára udržateľné zázemie pre medzikultúrny a komunitný dialóg.

Nitrianska synagóga je v rámci výzvy kategorizovaná ako pamiatka menšiny, nakoľko z hľadiska pamiatkovej hodnoty predstavuje historický a stavebný artefakt spojený s dedičstvom židovskej náboženskej a národnostnej komunity v Nitre, pričom jej nové plánované využitie priamo podporuje integráciu, inklúziu a kultúrny rozvoj širšieho spektra cieľových skupín.

Indikatívny rozpočet

Predkladaný rozpočet projektu je v **tejto fáze koncipovaný ako indikatívny a predbežný**. Po finalizácii všetkých podkladov bude vytvorený rozpočet a predložený v rámci žiadosti o príspevok.

Projekt je zostavený z dvoch hlavných aktivít a to:

Synagóga – sanácia vlhkosti: 657 167 EUR

Komplexný systém univerzálnej a inteligentnej prístupnosti: 150 000 EUR (Inkluzívne technické vybavenie)

Povinné aktivity: 150 000 EUR (účasť partnera, koncerty, prezentácie, výstavy a pod.)

Vyriešenie statiky Synagógy: ?

Zahraničný partner: ?

Aktuálne je indikatívny rozpočtový rámec projektu stanovený vo výške **957 167 EUR**, z toho 657 167 EUR predstavujú investičné a 300 000 EUR neinvestičné výdavky.

Návrh rozpočtu nemôžeme považovať ako finálny. Je potrebné doriešiť ďalšie otvorené otázky ohľadom aktivít projektu čo môže mať za následok navýšenie rozpočtu, čo však nebude mať vplyv na rozpočet mesta Nitra, nakoľko je 0% spolufinancovanie. Finálnu verziu rozpočtu budeme vedieť pred podaním žiadosti.

Odôvodnenie navýšenia rozpočtu:

Integrácia bilaterálneho partnerstva: Žiadateľ (Mesto Nitra) momentálne aktívne realizuje kroky na etablovanie spolupráce s potenciálnym projektovým partnerom. V prípade úspešného nadviazania partnerstva bude celkový rozpočet projektu upravený a navýšený o špecifické finančné alokácie a spoločné aktivity partnera v súlade s plánovanou partnerskou dohodou, ktorá podrobne vymedzí vzájomné finančné dojednania.

Precizovanie neinvestičných aktivít: V súčasnosti prebieha detailná špecifikácia nákladov pre povinné neinvestičné činnosti. Ide najmä o personálne a materiálne zabezpečenie participatívnych procesov spolupráce s verejnosťou, ako aj o odborné kapacity na

vypracovanie povinného Integrovaného riadiaceho a prevádzkového plánu a jeho čiastkových zložiek. Tieto položky sú priebežne optimalizované tak, aby striktne rešpektovali odporúčané finančné limity stanovené správcom programu a zároveň kumulatívne spĺňali požiadavky na hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť.

Precizovanie investičných akcií: po konzultáciách s KPÚ a pri príprave PD bol identifikovaný problém so statikou Synagógy, nakoľko dochádza k degradácii vstupného portálu. Prebiehajú rokovania s KPÚ a potenciálnymi realizátormi PD. V rámci výzvy nie je potrebné mať vypracovaný PD, a teda chceme v zmysle odborných posudkov tieto aktivity zahrnúť do rozpočtu. Doba realizácie je až 36 mesiacov, v ktorých by sme vedeli vypracovať PD a aj zrealizovať.

Štruktúra povinných aktivít výzvy:

Aktivita A: Environmentálne zodpovedná obnova a revitalizácia NKP.

Stavebno-sanačné opatrenia spodnej stavby: Odstránenie degradovaných vrstiev až po nosné konštrukcie, realizácia chemickej tlakovej iniektáže a mikroiniektáže obvodového muriva, obnova horizontálnych a vertikálnych hydroizolácií, aplikácia certifikovaných WTA sanačných omietok, kompletná obnova zdravotníckej, elektroinštalácií a vybudovanie exteriérového obvodového drenážneho systému so znížením príľahlého terénu.

Umelecko-remeselné a reštaurátorské práce: Odborná obnova cca 145 m² režného tehlového sokla (odsolenie, výmena degradovaných tehál), reštaurovanie mramorových, travertínových a štukových prvkov hlavného vstupného portálu a kamenných schodísk vrátane sanácie kovaných kovových prvkov.

Celkový podiel výdavkov na stavebné práce (infraštruktúru a vybavenie) je v súlade s podmienkami výzvy limitovaný na maximálne **70 % z celkových oprávnených výdavkov** projektu.

Aktivita B: Podpora budúceho využitia pamiatky ako kultúrneho/komunitného priestoru.

Táto aktivita zahŕňa realizáciu kultúrnych a vzdelávacích aktivít zodpovedajúcich miestnym potrebám prostredníctvom tvorby cyklického multižánrového programu. Programová ponuka prepája rôzne druhy umenia a komunitného života – od ústredného viacžánrového festivalu, cez hudobné koncerty, divadelné predstavenia a výtvarné výstavy zamerané na tému inklúzie, až po autorské čítania s besedami v rámci živých knižníc.

Súčasťou aktivity je aj organizácia pravidelných komunitno-inkluzívnych večerov, lokálne orientovaných projektov zachytávajúcich príbehy mesta či reprezentačného záverečného podujatia.

Kompletné programové krytie počíta s odborným zabezpečením, honorárovým usporiadaním pre účinkujúcich a lektorov, profesionálnym technickým zabezpečením (pódiá, osvetlenie, ozvučenie, LED technológie), propagáciou, ako aj organizačno-prevádzkovým a materiálo-technickým zázemím.

Aktivita C: Zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti, manažmentu a údržby.

Vypracovanie povinných riadiacich dokumentov vyžadovaných správcom programu, ktoré sú zároveň povinným výstupom projektu, konkrétne:

1. **Integrovaný riadiaci a prevádzkový plán**, ktorý pozostáva z nasledujúcich povinných strategických dokumentov:

Manažment plán (Plán správy): Vypracovaný špecificky pre pamiatku v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja pre zabezpečenie jej dlhodobej udržateľnosti, ktorého súčasťou je aj **Interpretačný plán** definujúci spôsoby komunikácie hodnôt pamiatky verejnosti.

Programové plány: Zameranie na začlenenie pamiatky do života miestnej komunity. Budú pripravované v procese participatívnej spolupráce s miestnou komunitou a relevantnými kultúrnymi, verejnými a ďalšími lokálnymi aktérmi.

Plán využitia a nájomných vzťahov: Dokument upravuje budúce zmluvné a nájomné vzťahy súvisiace s využívaním objektu.

Plán preventívnej údržby: Vypracovaný v povinnej úzkej spolupráci s Pamiatkovým úradom SR prostredníctvom projektu *Pro Monumenta III* s cieľom zabezpečiť periodické prehliadky a technický stav pamiatky.

2. **Plán inklúzie a oslovovania cieľových skupín:** Dokument, ktorý opíše spôsob zabezpečenia rovného prístupu a zmysluplnej účasti žien, mladých ľudí, menšín a osôb so zdravotným znevýhodnením.
3. **Komunikačná stratégia:** Podrobne popisuje pravidlá vizuálnej identity a obsahuje konkrétne nástroje publicity

Aktivita D: Podpora inklúzie, prístupnosti, rozmanitosti a univerzálneho dizajnu.

Aktivita sa zameriava na odstraňovanie fyzických a informačných bariér a na sprístupnenie pamiatky pre znevýhodnené a zraniteľné skupiny, najmä mladých ľudí, žien, osôb so zdravotným postihnutím a národnostných či etnických menšín (vrátane rómskej komunity).

Aktivita zabezpečuje plnú fyzickú, zmyslovú a informačnú prístupnosť priestorov Synagógy pre všetky skupiny návštevníkov v súlade s princípmi univerzálneho dizajnu:

Integrovaný systém univerzálnej a inteligentnej prístupnosti - dodávka a inštalácia uceleného technologického balíka v zložení interiérového/prevádzkového vybavenia a prevádzkovo-strojného vybavenia.

Komponenty bezbariérovosti: Inštalácia veľkoplošných obrazoviek, multimediálnych terminálov a interaktívnych kioskov s dotykovým rozhraním, zavedenie indukčných slučiek pre nedoslýchavých návštevníkov, zabezpečenie viacjazyčného prekladu a titulkovania podujatí v reálnom čase, vytvorenie tmy/hmatových (taktilných) a zvukových prvkov, audiopopisu (audiosprievodca) a bezbariérového navigačného systému pre zrakovo postihnutých prostredníctvom prístupnosti cez QR kódy.

Proces participatívneho plánovania

Výzva vyžaduje, aby navrhovaný koncept projektu vychádzal z **participatívneho plánovania a spoluprotvorby** s miestnymi obyvateľmi, kultúrnymi aktérmi, samosprávami a podnikmi.

Tento proces sa musel preukázateľne začať už **pred predložením žiadosti o projekt**. Mesto Nitra predloží ako voliteľnú prílohu k žiadosti **Správu o participácii**, v ktorej zdokumentuje doterajšie aktivity (participatívne stretnutia, dotazníkový prieskum, workshopy) a opíše, ako bude zapájanie verejnosti kontinuálne pokračovať počas celej doby realizácie projektu.

Merateľné ukazovatele (Indikátory)

Predkladaný projekt sa povinne zaväzuje k dosiahnutiu a vykazovaniu nasledujúcich minimálnych cieľových hodnôt stanovených výzvou:

Počet revitalizovaných kultúrnych pamiatok využívaných ako miestne kultúrne alebo komunitné priestory: **minimálne 1**

Počet účastníkov, ktorí sa zúčastnili kultúrnych, vzdelávacích alebo komunitných aktivít: **minimálne 500 osôb**

Počet inštitúcií uplatňujúcich postupy preventívnej údržby: **minimálne 1**

Počet obnovených kultúrnych pamiatok: **minimálne 1**

Počet obnovených kultúrnych pamiatok s účasťou osôb v zraniteľných situáciách: **minimálne 1**

Počet obnovených kultúrnych pamiatok s opatreniami na zmierňovanie alebo adaptáciu na zmenu klímy: **minimálne 1**

Počet vypracovaných integrovaných plánov riadenia a prevádzky: **minimálne 1**

Počet kultúrnych alebo komunitných podujatí uskutočnených v revitalizovaných pamiatkach: **minimálne 10**

Počet podujatí spolu-vytvorených s členmi zraniteľných skupín: **minimálne 3**